

Sygn. akt VIII U 2826/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2019 r. w Gliwicach

sprawy J. O. (O.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 września 2018 r. **nr** (...)

1. umarza postępowanie w zakresie uwzględniającym żądanie na mocy decyzji z dnia 11 marca 2019r.,
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie,
3. znosi wzajemnie koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 2826/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 września 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 26 Karty Nauczyciela oraz ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonemu J. O. emeryturę od 30 sierpnia 2018 r. Do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne przyjęto 10 lat kalendarzowych od 2000 do 2009. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 192,02%.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie. Domagał się zaliczenia do podstawy wymiaru zarobków osiągniętych z tytułu umowy o pracę zawartej z Centrum (...) od 5 stycznia 2009 r. do 31 stycznia 2013 r. oraz przeliczenia okresu pracy z tytułu zatrudnienia od 1 września 1977 r. do 31 sierpnia 1994 r. z (...) Szkoły (...) (17 lat) na stanowisku nauczyciela pod ziemią, według przelicznika 1,5 za każdy rok, a więc potraktowania tego okresu jako pracę

górnictwem w rozumieniu art. 50c ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Twierdził nadto, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru powinien zostać obliczony z lat 2003-2012, a nie z lat 2000-2009, gdyż jest on dla niego korzystniejszy i wynosi 197,73%.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony nie przedłożył druku rp-7 z okresu pracy w Centrum (...). Odnosząc się do wnioskowanego przeliczenia 17 lat pracy z zastosowaniem przelicznika 1,5 za każdy rok pracy, organ rentowy zaznaczył, że ma on zastosowania do emerytur górniczych, a nie nauczycielskich, stąd nie ma on zastosowania w niniejszej sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W czerwca 1977 r. ubezpieczony J. O. (ur. (...)) ukończył Technikum Górnicze Ministerstwa Górnictwa w B. i uzyskał prawo używania tytułu technik mechanik o specjalności eksploatacja maszyn i urządzeń mechanicznych górnictwa podziemnego.

Ubezpieczony zatrudniony był:

- od 1 września 1977 r. do 31 sierpnia 1994 r. w (...) Szkole (...) w Z. jako nauczyciel zawodu pod ziemią;
- od 1 września 1994 r. do 29 sierpnia 2018 r. w Zespole Szkół w Z. jako nauczyciel-Kierownik zajęć praktycznych w pełnym wymiarze czasu pracy;
- od 5 stycznia 2009 r. do 31 stycznia 2013 r. w WIEDZA Centrum (...) w G. w wymiarze ¼ etatu jako Dyrektor szkoły.

W czasie zatrudnienia w (...) Szkole (...) w Z. w okresie od 1 września 1977 r. do 31 sierpnia 1994 r. ubezpieczony zjeżdżał pod ziemię od poziomu 380-825 wraz z uczniami klas II i III, których miał pod opieką. Ubezpieczony prowadził tam szkolenia stanowiskowe. Uczniowie zjeżdżali pod ziemię pomiędzy 6:15, a 6:45 i wyjeżdżali pomiędzy 13:15, a 13:45. Ubezpieczony zjeżdżał pod ziemię razem z uczniami lub po załatwieniu formalności około godziny 8:00. Na formalności składały się następujące czynności: zgłoszenie dyspozytorowi gdzie dana grupa uczniów wykonuje pracę, napisaniu raportu dotyczącego zjazdu uczniów, sprawdzeniu znaczków w markowni. Przed zjazdem pod ziemię ubezpieczony rozdzielał pracę, po czym uczniowie pobierali narzędzia oraz pochłaniacze. Po zjeździe pod ziemię ubezpieczony cały czas pracował na różnych poziomach i na różnych stanowiskach. Nie wyjeżdżał na powierzchnię w czasie pracy uczniów, lecz razem z nimi po zakończeniu zajęć pomiędzy 13:15, a 13:45.

Niezależnie od powyższego, ubezpieczony prowadził tzw. szkolenie wstępne, które odbywało się na początku roku szkolnego. Trwało ono 3 dni i dotyczyło bezpieczeństwa pracy na dole. Poza tym szkoleniem, nie prowadził innych zajęć teoretycznych.

Ubezpieczony brał również udział w konferencjach, wystawiał oceny, wypisywał dzienniki. Czynności te wykonywał po pracy. Ubezpieczony pracował również w internacie jako wychowawca. Tę pracę wykonywał w godzinach 15:00-22:00. Pełnił również dyżury nocne.

Ubezpieczony nie pracował w okresie wakacji i ferii, bowiem był to czas wolny od zajęć szkolnych.

Nie ma dokumentów potwierdzających ilość zjazdów pod ziemię ubezpieczonego z powyższego okresu.

Pensum ubezpieczonego wynosiło 22 godziny.

Odwołujący miał przydzielone następujące zajęcia praktycznej nauki zawodu zgodnie z arkuszami organizacyjnymi:

Rok szkolny 1981/1982, rodzaj warsztatu; dół, liczba godzin ogółem 40.

Rok szkolny 1982/1983, rodzaj warsztatu dół/powierzchnia, liczba godzin ogółem 38,

Rok szkolny 1983/1984, rodzaj warsztatu dół, liczba godzin ogółem 40

Rok szkolny 1984/1985, rodzaj warsztatu dół, liczba godzin ogółem 40

Rok szkolny 1985/1986, rodzaj warsztatu dół/powierzchnia liczba godzin ogółem 38

Rok szkolny 1986/1987, rodzaj warsztatu dół, liczba godzin ogółem 40

Rok szkolny 1987/1988, rodzaj warsztatu dół, liczba godzin ogółem 40

Rok szkolny 1988/1989, rodzaj warsztatu dół, liczba godzin ogółem 40

Rok szkolny 1989/1990, rodzaj warsztatu- brak wpisu,, liczba godzin ogółem 40

Rok szkolny 1990/1991, rodzaj warsztatu- brak wpisu,, liczba godzin ogółem 35

Rok szkolny 1991/1992, rodzaj warsztatu- brak wpisu,, liczba godzin ogółem 33

Rok szkolny 1992/1993, rodzaj warsztatu- brak wpisu,, liczba godzin ogółem 33

Rok szkolny 1993/1994, rodzaj warsztatu- brak wpisu,, liczba godzin ogółem 35

W dniu 1 sierpnia 2018 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu emerytury.

Decyzją z dnia 4 września 2018 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury. Do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne przyjęto 10 lat kalendarzowych od 2000 do 2009 r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 192,02%.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie. Do odwołania załączył kopię druku rp-7 z lat 2009-2013, gdzie pracował w (...) Centrum (...) w G. w wymiarze ¼ etatu.

Następnie decyzją z 11 marca 2019 r. organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonego. Do podstawy wymiaru składek przyjął wynagrodzenie z lat 2003-2012. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł natomiast 197,73%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego; druk rp-7 z okresu zatrudnienia w (...) Centrum (...) w G.; zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2019 r. (k.40-42); dokument dot. przydziału czynności z dnia 9 maja 2019 r. (k.46).

Z zeznań ubezpieczonego wynika, że w spornym okresie pracy w (...) Szkole (...) w Z. od 1 września 1977 r. do 31 sierpnia 1994 r., faktycznie nie pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. Ubezpieczony przyznał że zdarzało się, iż nie zjeżdżał razem z uczniami pod ziemią pomiędzy 6:15, a 6:30, lecz później, tj. po godzinie 8:00. Przyznał również, że nie pracował w wakacje i w okresie ferii. Brak jest dokumentów potwierdzających ilość zjazdów ubezpieczonego pod ziemię w latach 1977-1994 r. Z kolei w piśmie z dnia 9 maja 2019 r. znajdują się jedynie szczątkowe informacje, z których wynika, że ubezpieczony jedynie w latach szkolnych 1981/1982, 1983/1984, (...), (...), (...), (...) prowadził warsztaty pod ziemią w wymiarze 40 godzin. Niemniej jednak nie były to czynności wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie zainicjowano odwołaniem ubezpieczonego od decyzji z dnia 4 września 2018r. należało na mocy art. 477¹³ § 1 kpc umorzyć w zakresie uwzględniającym żądanie na mocy decyzji z dnia 11 marca 2019 r.

Wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy nie był w posiadaniu druku rp-7 z okresu pracy ubezpieczonego w Centrum (...) od 5 stycznia 2009 r. do 31 stycznia 2013 r. Tym samym zarobki z tego okresu nie zostały uwzględnione w

wyliczeniach, a zaskarżona decyzja była wydana z ich pominięciem. W trakcie postępowania sądowego, ubezpieczony przedłożył oryginalny druk rp-7 za powyższy okres i w konsekwencji organ rentowy w dniu 1 marca 2019 r. wydał decyzję o przeliczeniu emerytury. W wyliczeniach uwzględniono już ww. zarobki ubezpieczonego. Ostatecznie przeciętna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne została ustalona z 10 lat kalendarzowych od 2003 r. do 2012 r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 197,73%, a więc tak jak wskazał to ubezpieczony w odwołaniu inicjującym proces.

Z kolei w pozostałym zakresie odwołanie należało oddalić, bowiem okazało się ono bezzasadne.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia wysokości emerytury przysługującej ubezpieczonemu. Ubezpieczony, po częściowym uwzględnieniu żądania przez organ rentowy, ostatecznie domagał się zastosowania przelicznika 1,5 za każdy rok jego pracy od 1 września 1977 r. do 31 sierpnia 1994 r. (17 lat), gdyż jak podnosił, praca nauczyciela pod ziemią była w jego przypadku pracą górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270 t.j.), przy ustalaniu wysokości emerytur innych niż określone w art. 51 stosuje się następujące przeliczniki:

1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

2) 1,8 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią, o której mowa w art. 50d ust.1,

pod warunkiem wykonywania takiej pracy co najmniej przez 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 2.

Przy ustalaniu wysokości emerytur łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 40 lat (ust. 2).

Z powyższego wynika, że ww. przeliczników nie stosuje się do każdej pracy górniczej, ale tylko tej kwalifikowanej. Aby zastosować przelicznik 1,5 za każdy rok należy wykonywać pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołujący wykonywał prace górniczą- art. 50 c ust1 pkt 9 ustawy emerytalnej. Natomiast praca nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Aby uznać, że praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, to zgodnie z §31 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U.2011.237.1412) przed dniem 1 stycznia 1981 r. musiałaby być wykonywana przez co najmniej 25 dni roboczych w miesiącu, a po tej dacie 22 dniówki w miesiącu.

Idąc dalej, należy zauważyć, że od 1 stycznia 1975 r. dzienny wymiar czasu pracy górniczej pod ziemią wynosi 7,5 godziny, co też wynika z art. 2 ust .1 Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Węglowego z dnia 1 stycznia 1975 r. zawartego między Ministrem Górnictwa i Energetyki a Zarządcą Głównym Związku Zawodowego (...); art. 2 ust. 1 pkt 2 Układu zbiorowego pracy dla przemysłu węglowego z dnia 1 lutego 1980 r. zawartego między Ministrem Górnictwa a Zarządem Głównym Związku Zawodowego (...) oraz §12 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1981 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa - Karta górnika.

Zastosowanie preferencyjnego wskaźnika 1,5 jest szczególnym uprawnieniem przysługującym nie tylko górnikom (po spełnieniu dodatkowych wymogów), ale i innym osobom, o ile wystąpią przesłanki z art. 52 ust. 1 ustawy emerytalnej. Niemniej jednak przepis ten podlega ścisłej wykładni (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1985 r., sygn. akt III UZP 46/85). W związku z tym, należy wykazać, że wykonywano pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Podkreślić również należy, że pełny wymiar czasu pracy nauczyciela jest obniżony - pensum wynosiło 22 godziny tygodniowo w spornym okresie - i nie odpowiada pełnemu wymiarowi czasu pracy w górnictwie.

Wykonywanie pracy pod ziemią w pełnym wymiarze czasu pracy uprawniające do zastosowania przelicznika 1,5 za każdy rok takiej pracy oznacza - w wypadku ubezpieczonego zatrudnionego na stanowisku nauczyciela zawodu pod ziemią - świadczenie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w górnictwie, bez uwzględnienia dodatkowych przywilejów w zakresie czasu pracy wynikających z Karty Nauczyciela (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 czerwca 2018 r. sygn. akt III AUa 1932/07).

Wprawdzie ubezpieczony podnosił, iż faktyczny wymiar czasu pracy wynosił 40 godzin tygodniowo w związku z przydzielonymi mu godzinami nadliczbowymi, niemniej jednak, jak wynika z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, nie dotyczyło to całego spornego okresu, gdyż w latach 1990- 1994 liczba godzin ogółem kształtowała się na poziomie 33- 35 godzin, a w latach 1982/1983 i 1985/1986 na poziomie 38 godzin.

Ubezpieczony przyznał, że nie zawsze zjeżdżał z uczniami pod ziemię pomiędzy godziną 6:15, a 6:45, bowiem jeżeli miał do wykonania inne czynności, to zjeżdżał do nich dopiero po godzinie 8:00. Z kolei wyjeżdżał na powierzchnię pomiędzy 13:15, a 13:45. Tym samym każdego dnia nie pracował pod ziemią przez 7,5 godziny. Ubezpieczony miał również inne obowiązki wynikające z pracy nauczycielskiej, jak chociażby udział w konferencjach, zebraniach. Ubezpieczony nie pracował w okresie wakacji szkolnych czy ferii zimowych.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego nie wynika, aby ubezpieczony w okresie zatrudnienia od 1 września 1977 r. do 31 sierpnia 1994 r. w (...) Szkole (...) (17 lat) wykonywał pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, stwierdzić należy, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do zastosowania przelicznika 1,5 za każdy rok pracy w okresie pracy od 1 września 1977 r. do 31 sierpnia 1994 r. W związku z tym Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego w tym zakresie, zgodnie z art. 477¹⁴§1 kpc.

Mając na uwadze charakter sprawy oraz fakt, że każda ze stron w pewnej części wygrała i przegrała proces, to Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego, w myśl art. 100 kpc.

sędzia (del.) Magdalena Kimel